

Львівська національна музична академія імені М.В. Лисенка
Кафедра музичної фольклористики

”ПОГОДЖУЮ”

Гарант освітньо-професійної програми,
декан факультету музикознавства,
композиції, вокалу та диригування, доцент

_____ Я. ОЛЕКСІВ

25 червня 2021 року

”ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної
та навчальної роботи, професор

_____ М. КУШНІР

25 червня 2021 року

”ПОГОДЖУЮ”

Декан факультету музикознавства,
композиції, вокалу та диригування, доцент

_____ Я. ОЛЕКСІВ

25 червня 2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ВСТУП ДО ЕТНОМУЗИКОЗНАВСТВА»

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Ступінь вищої освіти	Бакалавр
Галузь знань	02 Культура і мистецтво
Спеціальність	025 Музичне мистецтво
Освітньо-професійна програма	Музичне мистецтво
Профілізація	Етномузикознавство
Статус	Обов'язкова компонента освітньої програми циклу дисциплін фахової професійно-практичної підготовки (ОК 3.14.15)
Загальний обсяг	3 кредити ЄКТС (90 годин)
Форма підсумкового контролю	Залік (1)
Термін викладання	1 семестр
Факультет	Музикознавства, композиції, вокалу та диригування
Форма навчання	денна

Львів – 2021

Робоча програма навчальної дисципліни „Вступ до етномузикознавства” з галузі знань 02 Культура і мистецтво зі спеціальності 025 Музичне мистецтво оновлена відповідно до освітньо-професійної програми «Музичне мистецтво» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, затвердженої Вченою Радою ЛНМА імені М. В. Лисенка «26» травня 2021 року (Протокол № 1)

Розробник:

Лукашенко Лариса Валентинівна – кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри музичної фольклористики

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри *Музичної фольклористики* «22» червня 2021 р., протокол № 6

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Підготовка високопрофесійних фахівців, які володіють навичками дослідницької, творчої та педагогічної діяльності у сфері музичного мистецтва.

Основне завдання курсу полягає у тому, щоб сформувати найзагальніше цілісне систематичне уявлення про сучасне етномузикознавство як комплекс наукових дисциплін, що вивчають музичну культуру усної традиції в усіх її виявах, визначити його місце в системі гуманітарних та мистецтвознавчих наук, а також подати основні поняття про його теоретико-методологічні засади (предмети, завдання та способи досліджень), матеріальні ресурси, термінологічну базу та фундаментальну проблематику.

2. КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЯКИМИ ПОВИНЕН ОВОЛОДІТИ ЗДОБУВАЧ

2.1 Загальні компетентності (ЗК)	
ЗК 1	Здатність до спілкування державною мовою як усно, так і письмово
ЗК 2	Здатність розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
ЗК 3	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
ЗК 4	Здатність до розв'язання проблем.
ЗК 5	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
ЗК 6	Здатність до міжособистісної взаємодії.
ЗК 7	Здатність до критики та самокритики.
ЗК 8	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
ЗК 9	Здатність до шанобливого й дбайливого ставлення до історичної спадщини і культурних традицій.
ЗК 10	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
ЗК 12	Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
ЗК 13	Здатність працювати самостійно, виявляти ініціативу та лідерські якості.
ЗК 14	Здатність до використання інформаційних і комунікаційних технологій.
ЗК 15	Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
ЗК 17	Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
2.2 Спеціальні (фахові) компетентності (СК)	
СК 1	Здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва.
СК 3	Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між теорією та практикою музичного мистецтва.
СК 4	Здатність використовувати знання про основні закономірності й сучасні досягнення у теорії, історії та методології музичного мистецтва.
СК 6	Здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності.

СК 7	Здатність володіти науково-аналітичним апаратом та використовувати професійні знання у практичній діяльності.
СК 8	Здатність розуміти основні шляхи інтерпретації художнього образу.
СК 9	Здатність застосовувати базові знання провідних музично-теоретичних систем та концепцій.
СК 10	Здатність оперувати професійною термінологією.
СК 11	Здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в процесі практичної діяльності.
СК 12	Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків.
СК 13	Здатність демонструвати базові навички ділових комунікацій.
СК 16	Здатність застосовувати традиційні і альтернативні інноваційні технології музикознавчої, виконавської, композиторської, диригентської, педагогічної діяльності.
СК 17	Здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві, музикознавстві та музичній педагогіці.
3. ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ	
РН 4	Аналізувати музичні твори з виокремленням їх належності до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та художнього змісту.
РН 5	Відтворювати драматургічну концепцію музичного твору, створювати його художню інтерпретацію.
РН 6	Демонструвати спроможність до самостійного дослідження наукової проблеми в галузі музичного мистецтва та написання роботи відповідно до вимог, готовність дискутувати і аргументувати власну позицію.
РН 7	Володіти методами опрацювання музикознавчої літератури, узагальнення та аналізу музичного матеріалу, принципами формування наукової теми та розуміння подальших перспектив розвитку даної проблематики в різних дослідницьких жанрах.
РН 8	Демонструвати володіння музично-аналітичними навичками в процесі створення виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.
РН 9	Застосовувати теоретичні знання та навички в редакторській / та лекторській практичній діяльності.
РН 10	Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.
РН 11	Вміти здійснювати педагогічну діяльність.
РН 13	Демонструвати музично-теоретичні, культурно-історичні знання з музичного мистецтва.
РН 14	Демонструвати аргументовані знання з особливостей музичних стилів різних епох.

			год
6	Тема 1	Основні та суміжні дисципліни	2
7	Тема 2	Мелотипологія	2
8	Тема 3	Мелогографія	2
9	Тема 4	Історіографія	2
	Тема 5	Етноорганологія	2
		Модуль 3	
		Змістовий модуль 3. Методи	10 год
10	Тема 1	Система методів	2
11	Тема 2	Музична етнографія	2
12	Тема 3	Ресурсознавство	2
13	Тема 4	Музична етнологія	2
	Тема 5	Історія та перспективи	2
		Всього	30

Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Традиційний музичний фольклор. Культура усної, писемної та усно-писемної традиції.	2
2.	Сучасні новотвори у стилі фольклорної традиції.	4
3.	Засоби виконання. Основні способи гри (співу). Голосові характеристики виконавців. Фактурні різновиди багатоголосся.	4
4.	Способи звуковидобування в українській вокальній традиції.	4
5.	Соціодемографічні стилі в музиці	2
6.	Історичні стилі та періодизація фольклору. А.Іваницький Історичний синтаксис фольклору.	6
7.	Жанрова систематизація С. Людкевича.	4
8	Рибак Ю. Методика ареально-типологічних досліджень в етномузикології. Досвід львівської школи	4
9.	Мелогографічний напрямок у працях І. Клименко, М. Скаженик.	4
10	Різновиди інструментальних складів народної капели. Традиційний репертуар. Дослідження К.Квіткою інструментальної музики. Інструментознавчий доробок Ігоря Мацієвського.	4
	Поточний контроль	2
11.	Квітка Климент. «Вступні уваги до музично-	4

	етнографічних студій»	
12.	Гошовский Владимир. Українські пісні Закарпаття (вступна стаття).	4
13.	Квитка Климент. «Про критику записів творів народної творчості»	2
14	Архівістика, дискографія	2
15.	Соціологічні дослідження Софі Грици та Володимира Гошовського.	2
16.	Мурзіна О. Соціально-психологічні аспекти дослідження фольклору	2
17	Музична антропологія (Неттл, Меріам)	2
18	Підсумковий контроль (залік)	2
	Разом годин	60

6. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Критерії оцінювання знань студентів із дисципліни «Вступ до етномузикознавства »

Оцінка роботи студента складається із сумарного результату оцінювання різних видів навчальної роботи протягом певного часу. До видів навчальної роботи відносяться форми активної та пасивної діяльності студента. Відповідно, розроблена ієрархічна система, в якій пасивні форми оцінюються на порядок нижче аніж активні. До пасивних форми включають відвідування лекцій та ведення конспекту, конспектування обов'язкової літератури, виконання самостійної роботи, відвідування фольклорних мистецьких і наукових заходів тощо. Активні форми роботи вимагають виявлення студентом власних здібностей, вмінь, ініціативи, логічного та креативного мислення і т.д. Це виступи на семінарських заняттях, підготовка та захист наукових рефератів, виступи на конференціях і т.д.

При розробці шкали оцінювання видів навчальної діяльності враховано всі види аудиторної та поза аудиторної роботи, що відповідає загальним положенням вищих навчальних закладів, а також враховано специфіку роботи кафедри музичного фольклору. Таким чином до основних нормативних форм роботи додається виконання молоддю науково-пошукових досліджень, а саме: опрацювання спеціалізованої літератури, підготування рефератів та виступи з доповідями на студентських конференціях.

Шкала оцінювання видів навчальної діяльності

Вид навчальної роботи	стаціонар	
	Оціночні бали (за об'єм роботи)	Всього
1 семестр		100
<i>поточний контроль</i>		50
Відвідування лекцій		10
Конспектування обов'язкової літератури	1 x 10	10
Конспектування додаткової літератури	1 x 10	10
Написання тестів	5 x 2	10
Підготовка наукового реферату і його захист	1 x 10	10
<i>підсумковий контроль (залік)</i>		50
Відповіді на запитання:		
а) Вичерпні відповіді на три запитання		30
б) неповні відповіді на три запитання		25
в) відповідь на два запитання		20
г) відповідь на одне запитання		10
Відповідь на додаткове запитання		5

Сумарна шкала оцінювання здобувача з навчальної дисципліни

СУМА БАЛІВ ЗА ВСІ ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	ОЦІНКА ECTS	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	задовільно
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Шкала оцінювання здобувача з семестрового екзамену та поточного контролю

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для заліку (диференційованого) та екзамену
45-50	A	відмінно
41-44	B	добре
37-40	C	
32-36	D	
30-31	E	задовільно
18-29	FX	незадовільно з можливістю повторного складання

0-17	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни
------	---	--

7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

1. Пояснювально-ілюстративний.
2. Репродуктивний.
3. Метод проблемного викладення.
4. Частково-пошуковий, або евристичний.
5. Дослідницький

8. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

1. **Попередній контроль** спрямований на виявлення знань, умінь і навичок студентів з творів, які будуть вивчатися.
2. **Поточний контроль** здійснюється під час практичних занять з метою перевірки засвоєння попереднього матеріалу і виявлення проблем опанування тими чи іншими навичками.
3. **Тематичний контроль** здійснюється періодично, після вивчення нової теми чи нового розділу і має на меті систематизацію знань та умінь студентів.
4. **Підсумковий контроль** проводиться в кінці семестру.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

I. Підручники, посібники:

Луканюк, Богдан Курс лекцій з музичного фольклору. Львів : ЛНМА ім. М. Лисенка. С. 74 (Готується до друку).

Czekanowska Anna. Etnografia muzyczna: Metodologia i metodyka. Warszawa, 1971 (Bydgoszcz: Pomorze, 1988).

Żerańska-Kominek Sławomira. Muzyka w kulturze: Wprowadzenie do etnomuzykologii.–Warszawa, 1995.– 345 s.

Ethnomusicology: An Introduction /Edited by Helen Myers.–New York, London: W.W.Norton & Company, 1992.–487 p. (The Norton/Grove Handbooks in Music)

Ethnomusicology: History, Definitions and Scope. A Core Collection of Scholarty Articles: Volum 1 /Edited by Kay Kaufman Shelemay (Wesleyan University). – New York & London: Garland Publishing, Inc., 1992.–340 p.

II. Дослідження:

а) основні:

Людкевич Станіслав. Передмова //Роздольський Йосип, Людкевич Станіслав. Галицько-руські народні мелодії.–Львів, 1906.–С. XIV-XIX.

Перевидання: Людкевич Станіслав. Дослідження, статті, рецензії, виступи: У 2 т. /Упорядкування, редакція, переклади, вступна стаття і примітки З.Штундер.–

Львів: Видавництво М.Коць, 2000.–Т. 2. Інститут українознавства ім. І.Крип'якевича. Серія: Історія української музики, вип. 5.

Колесса Філарет. Народна музика //Українська загальна енциклопедія: Книга знань у 3 т. /Під ред. Івана Раковського.–Львів; Станіславів; Коломия, б/р.–С. 530-556. Перевидання (в перекладі з польської): Колесса Філарет. Характеристика української народної музики //Його ж. Музикознавчі праці–Київ: Наукова думка, 1970.–С. 357-367.

Барвінський Василь. Українська народня музика //Історична бібліотека: Історія української культури /Видання Івана Тиктора.– 1937, грудень.–XV зшиток.– С. 691–693.

Лисько Зиновій. Народна музика //Енциклопедія українознавства: В 3 т.– Мюнхен; Нью-Йорк, 1949.–Т. 1.–С. 273–279. Перевидання (репринт): Енциклопедія українознавства: Загальна частина. Київ, 1994.

Колесса Філарет. Про вагу наукових дослідів над усною словесністю //”Літературно-науковий вісник” (Львів).–1922, № 7.–С. 37-44; № 8.–С. 144-153 (також окрема відбитка, 20 с.). Перевидання: Колесса Філарет. Фольклористичні праці. Київ: Наукова думка, 1970, с. 17-33.

Квітка Климент. Вступні уваги до музично-етнографічних студій //”Записки Етнографічного товариства”. Київ, 1925, кн. 1, с. 8-27.

Квітка Климент. Потреби в справі дослідження народної музики на Україні //”Музика”, 1925, № 2-3.

Krader V. Ethnomusicology //The New Grove Dictionary of Music and Musicians. Edited by Stanley Sadie, in twenty volumes.–Washington, 1980.–P. 275-282.

б) додаткові:

Гошовський Володимир. Етногенетичні аспекти мелогеографії //Матеріали наукової конференції, присвяченої пам'яті Івана Панькевича (23-24 жовтня 1992 року).–Ужгород, 1992, с. 318-320

Грица Софія. Музична фольклористика //Історія української музики: У 6 т.– Київ: Наукова думка, 1990.–Т. 3.

Добрянська Ліна. Інноваційна етномузикологічна діяльність ПНДЛМЕ та КМФ упродовж 1990–2004 років: наукові студії // Етномузика: збірка статей та матеріалів із нагоди 175-річчя Львівської національної музичної академії імені М. В. Лисенка. Львів: Вид-во „ГАЛИЧ-ПРЕС”, 2019. Число 15. – С. 9-43.

Іваницький Анатолій. Основи логіки музичної форми (проблеми походження музики): Напвчальний посібник.–Київ: Альтерпрес, 2003.–180 с.

Квітка Климент. До питання про тюркський вплив на українську народну мелодику //Збірник історико-філологічного відділу УАН.–Київ, 1928.–Т. 766.– С. 866-876.

Луканюк Б. До історії терміна «етномузикологія» / Луканюк Б. // Етномузика. – Львів, 2006. – Число 1 / Упор. Б. Луканюк. – (Наукові збірки Львівської державної музичної академії імені М. Лисенка). – Вип. 12. – с. 9-32.

Луканюк Богдан. Питання методики географічного етномузикознавства й етнографічне регіонування західноукраїнських земель // Перша конференція дослідників народної музики західноукраїнських земель (Львів, 22-24 березня 1990 р.). – Львів, 1990. – С. 6-8.

Луканюк Б. Про основний фонд писемних джерел музично-етнографічної інформації / Б. Луканюк // Друга конференція дослідників народної музики червононоруських (галицько-володимирських) земель (Львів, 27-31 березня 1991 р.): Польові дослідження. – Львів, 1991. – С. 45–53.

Луканюк, Богдан Станіслав Людкевич як зачинатель типологічної школи в українській фольклористиці // Пам'яті Яреми Якуб'яка : збірка статей та матеріалів. Львів : Сполом, 2007. С. 140–161.

Мурзіна О. Соціально-психологічні аспекти дослідження фольклору // Питання методології радянського теоретичного музикознавства. — Київ, 1982. — С. 54-70.

Нолл В.Г. Українська етномузикологія в контексті світової науки (тези до тематичного круглого стола) / В.Г. Нолл // Друга конференція дослідників народної музики червононоруських (галицько-володимирських) земель (Львів, 27-31 березня 1991 р.): Теоретичні студії. – Львів, 1991. – С. 48–49.

Правдюк О. Українська музична фольклористика. – Київ, 1978. – 327 с

Рибак Ю. Методика ареально-типологічних досліджень в етномузикології. Досвід львівської школи / Ю. Рибак // Етномузика. – Львів, 2007. – Число 3 / Упор. Ю. Рибак. – (Наукові збірки Львівської державної музичної академії імені М. Лисенка). – Вип. 15. – с. 9-22.

Скаженик М., Коробов О. Етномузичне вивчення календарних традицій Середнього Полісся в контексті суміжних наук (за матеріалами, локалізованими в басейні Уборті) / М. Скаженик, О. Коробов // Проблеми етномузикології : Зб. наук. ст. з геогр. атласом : Вип. 7 / Ред.-упор. І. Клименко; НМАУ ім. П.І. Чайковського; ПНДЛ по вивченню і пропаганді нар. муз. творчості. – Київ, 2012. – (Серія «Слов'янська мело географія» : Кн. 3). – С. 48-62.

Фримерштейн Вікторія. “Антропология музыки” Алана П. Мерриама: Дипломна робота / Науковий керівник — Б. Луканюк. – Львів, 2001. – На правах рукопису.

Цехмістрок Ю. Народні пісні Волині: Фонографічні записи 1936-1937 років: Джерельні матеріали та видання Богдана Столярчука; відчитання та редакція Богдана Луканюка. – Львів; Рівне, 2006. – 478 с.

Шевчук Олена Ще раз про українське народне багатоголосся (типи фактурного устрою) // Проблеми етномузикології. – Київ, 2019. Вип. 14. – С. 49-86.

*

Bartkowski Bolesław. Przedmiot badań i źródła etnografii muzycznej (Uwagi metodologiczne) // Muzyka. – 1979, № 3. – С. 77-86.

Bielawski Ludwik. Muzyka ludowa polska // Słownik folkloru polskiego / Red. J. Krzyżanowski. – Warszawa, 1965. – С. 240-264.

Cocchiara Giuseppe. *Storia del folklore in Europa*. Torino, 1952 (1954), у польському перекладі: Cocchiara Giuseppe. *Dzieje folklorystyki w Europie*. Warszawa, 1971

Czekanowska Anna. *Etnomuzykologia współczesna: Refleksje metodologiczne*.–Bydgoszcz: Pomorze, 1987.–213 s. (див.також: Bibliografia, s.207-208).

Czekanowska Anna. *Polska muzyka ludowa //Mała encyklopedia muzyki*.–Warszawa: PWN, 1968.–S.814–820.

Kunst Jaap. *Ethnomusicology*.–The Hague, 1959 (1960, 1969).

Merriam Alan P. *The Anthropology of Music*.–Evanston, Ill., 1964.– 358 p.

Nettl Bruno. *Theory and Method in Ethnomusicology*.–London: The Free Press of Glencoe, 1964.–306 p.

Reinhard K. *Einführung in die Musikethnologie*.–Zürich, 1968.

Stęszewski Jan. *Muzyka ludowa //Etnografia Polski: Przemiany kultury ludowej*, t. 2 /Red. M.Biernacka, M.Frankowska, W.Paprocka.–Wrocław; Warszawa; Kraków; Gdańsk; Łódź: Ossolineum, 1981.–S. 245-284 (Poland (Folk Music) //The new Grove dictionary of music and musicians /Ed. S.Sadie.–Vol. 18 (1980).–P. 29-39).